

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԱՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 17 ԱՊՐԷԼ

Անգղիոյ հասարակաց խորհրդարանը լսող Կապիտուլ 12 ին բաղկեցաւ։ Այս անգամ անկէ շնորհաւորական կառավարութեան կերպը փոխելու նպատակաւ լսող Տերպիլ առաջարկած օրինակներն ինքն ինքիւ ճարտարութիւնները ընթացիկ տարի ընթացիկ օրով օրով ձգտեցաւ։ Այս օրով զործող պաշտօնեան զաւ աստիճան ծովային զինուորական ծախսը զամար տեղութեան գանձէն յատկանշելը գրաւոց հաշուեցուցաւ խորհրդարանին ներկայացնելով, ըստ թէ Սանդի ներդրումն մէջ հզօր նաւատորմի մը ունենալու մեծ կարեւորութիւն կայ։ Ասկէ առիթ առնելով ժողովականներն մէջ քանի որոնց հետ նաեւ լսող Բալթիկ թիւանց ծովային զօրութիւնը հետեւեալ առիթով լսող ծովային զօրութեանը հաւասարեալ մինչեւ առիթ զօրութիւն ձեռք բերելուն իրաւ խօսքեր ըրին եւ մինչեւ անգամ զանգիւղական զօրաց բանակ մը նաւերով Անգղիոյ հողը ելելու հնարաւորութեանը վրայ կասկած չուրջնողներ եղան։

Այս նիւթին վրայ լսող Բալթիկ թիւանց ծովային զօրութեանը ուշադրութեան արժանի կը համարէր. բայց բաւական երկար ըլլալուն համար անոնց թաղամասութիւնը յետագայ թիւերնու մէջ հրատարակելու կը թողնէր։

Անգղիոյ լրագրողները ապրիլ 1/13 թուով հետեւեալ լուրը կուտան։

Շնորհաւորական պատմութեան կերպն եւ վերջին ապաւինեցաւ Լուքսեմբուրգի մայրաքաղաքը մարտ 7/19 ին օրը բռնող անգղիացւոց ձեռքն անցեր է։ 2000 ապստամբ շարքավոր 50000 ալ վախեր են։ Քաղաքին բնակիչները հանդարտ կեցեր են։ Վերջերս բնակչաց մեծագոյն մասը անգղիացւոց հնազանդած են։

Պոմպոյէն մարտ 12/24 թուով զորոված նամակ մըն ալ հետեւեալ լուրերը կուտայ։

Մարտ 7/19 ին անգղիացիները բոլորովին արկեցին Լուքսեմբուրգ, ուր 117 թիւն զանաթ ձեռք բերին։ Թշնամիք 50000 չափի զէպի Ռոսիլեոնտ եւ Պուլտէլեոնտ փախան։ Անգղիացւոց ձիաւոր զօրքերը ասոնց ետեւէն ինկան։

Սըր Հիւլի Ռոզ զօրապետին զօրքերը երեք շաբաթի չափ Սանկոր դաւառին մէջ ուշանալով չկրցան Լուքսեմբուրգը զիջելու։

Նովէն փախող ապստամբներուն ճամբան գտել։ Այս զօրքերը մարտի 21 ին Իհանսի մօտեցեր էին ուր 30000 ապստամբ կար գէտնելին։

Քաղաքի ապստամբները Շարհարի բերդին արկեցին ու երկրին կառավարիչ Ռաճան գերի բռնեցին։

Քանի որ կառավարիչ Եւս փոխարքան որ յիշեալ քաղաքը զաշտակցներէն առնելով ժամանակը գերի բռնելու էր, մարտ 10/22 ին Պալկաթ հասաւ, ուր պիտի պահուէր մինչեւ որ նոր բրոնզով մը ըլլայ իր վրայ։

Նանա Սահիլի համար երեք թէ Ռաի սահմանագիծին վրայ Ալա հաստատուած Քամբուր քաղաքը գտնուած ամրացրէ եւ ապստամբութեան գլխաւոր առաջնորդներուն հետ։

Լոնտոնի նորընտիր գեապան Մալքոմը զուրս մարտի 15 ին Բէլիսի ապրիլ 3/15 ին իրիկունը Լոնտոն հասաւ Փարիզէն։ Անգղիոյ Տուր նաւահան պիտի հատած ժամանակը կարգէ գուրս պատիւներ եղան իրեն, եւ Տուրի քաղաքապետն ու քաղաքական ժողովը զինք զինուորներով ինկալեցութեան ուղերձ մը ներկայացուցին։ Քաղաքին առեւտրը զոյն զոյն գրոշակներով զարդարւած էին ասի օրերու պէս։ Վեպանը Տուրի քաղաքապետին պատուաւորական ընդունելութեանը բրած պատասխանին մէջ յոյս ցուցուց թէ Վաղիոյ ու Անգղիոյ մէջ եղած դաշնակցութիւնը առիթ պիտի ամրացնէ։

Քանի որ լրագրողներ լուր տուեր էին թէ Ռաիոյ կառավարութիւնը Բէլիսի մարտի 15 ին Մալքոմը զուրս կողմէն համար բողոք ըրեր է։ Անգղիական թաղաքի լրագրողն այս լուրը տուաւ կը հանէ։

Լոնտոնի եկած հեռագրական լուր մը կը ծանուցանէ թէ յունիս 14 ի գաւառականութեան փորձին խորհրդակցի համար Բիւսի Պիւսի Պիւսի Վաղիոյն Անգղիոյ երգուեալ գաւառներէն անպարտ արձակվի։ Այս արձակման վրէժը կը փախցնէ որ Լոնտոնի հեռագրութիւնը կը գիտարցնէ եւ կրնայ հեռաւանքներ ունենալ։

Փարիզի լրագրողները կը ծանուցանեն թէ Պարիզի Շահին լիազօր գեապան Գերուս խանը Պարսկաստան գաւառը առիթով վերջին անգամ կայսեր ներկայացրէ եւ ապրիլ 3/15 ին Փարիզէն ճամբայ ելեր է։

Վաղիոյ կառավարութիւնը շոգ շարժ պատերազմական նաւ մը պատրաստէր գանկա Ս. Պիւսի բերելու համար։

Գերուս խան իրաւարարը զաղիւսի զինուորական կրթութեան վարպետները անկէ հեռաւ։ Ասկէ զատ հեռաւորի գործիքներ կը տանի Պարսկաստանի մէջ հաստատելու համար։ Վաղիոյն իր հրահանգներէն մինչեւ Լալազ լեռան տակ կը կարծ երկաթուղի մը շինելու համար պէտք եղած նիւթեր առեր է Վաղիոյն։

Եւրոպական լրագրողները երկու գեապանական զօրութիւն հաստատուած են, որոնք հասարակաց ուշադրութիւնը զբաւեցնին Եւրոպայի մէջ։ Այս զօրութիւններուն երկուքն ալ Սարաւիայի կառավարութեան կողմէն եկած են։ Առաջինն է ծանուցողը մը մարտ 30 թուականով Վարսի կառավարութեան ուղղված, որով Սարաւիայի կառավարութիւնը Քալէի շոգեւանին ետ արժիւղ եւ մէջի նաւաստիներուն ազատութիւնը կը պահանջէ Վարսի կառավարութեանը։ Երկրորդն ալ շոգեւանին մըն է որ Սարաւիայի կառավարութիւնը իր գեապաններուն ուղղած է զարձեալ նոյն գործին վրայ։ Այս շոգեւանին մէջ Սարաւիայի տեղութեան արտաքին գործոց պաշտօնային Քալէի կոմսը յայտարարութիւն կընէ, թէ Սարաւիայի կառավարութիւնը ասոնց պատահաւ Եւրոպական տեղութեան մը միջնորդութեանը սպասելու պիտի ջանայ մինչեւ անգամ զինուոր զօրութեանը հաստատուած խնդրելու իր զօրակիցը կը նախատեսուի համար եւ կատարեալ արդարութիւն ձեռք բերելու իր կողմէն ազգայնոցը համար։

Ասկէ կը հասկնան որ Սարաւիայի ու Վարսի կառավարութեան մէջ եղած մէջը ծանր կերպարանք մը առած է այս օրերս։

Անգղիոյ Քալէի շոգեւանին մէջ երկու անգղիացի մեքենագործ կարասոնք ժամանակ մը Վարսի մէջ բանտարկեալ մնալէն ետեւ Անգղիոյ կառավարութեան խնդրանքը ազատ թողարկելու են։

Սահիլի Անգղիոյ կառավարութիւնը ասով գոհ չըլլալով, վերադառնալու մը զրեց Վարսի կառավարութեան, եւ յայտարարութիւն կընէ թէ երկու մեքենագործները բնաւ տեղութիւն չունենին նաեւ մէջ եղած գաւառներէն եւ բոնի մեքենագործութիւն ընելու ստիպվի են։ Հետեւաբար իրաւունք չկար յիշեալ երկու անգղիացիները երկար առեւ բանտարկեալ պահելու։ Այս գանդալին միտքը հաւանականաբար տալանք խնդրել է յիշեալ անգղիացի մեքենագործներուն համար։

Անգղիոյ լրագրողները կառավարութեան պաշտօնէն մէջ քանի որ փոփոխութիւններ կը ծանուցանեն։ Ամենի կարեւորը գանձուց եւ հասարակաց կրթութեան պաշտօնայիններուն փոփոխութիւն։

Քալէի լրագրողը կընէ թէ Ռաիոյ կառավարութիւնը զիտարարութիւն ունի ամեն տեղութեանց հետ ունեցած առեւտրական դաշնակցութիւնները փոխելու նոր հաստատած մարտական արց համեմատ եւ Վաղիոյ հետ ըրած վերջին առեւտրական դաշնակցութեան կերպով։

Տրապիզոնի գրոված նամակ մը Չերքէզաստանի վրայ հետեւեալ լուրերը կը գրէ։

“Անգղիոյ փաշային իշխանութեանը հնազանդող Չերքէզացի տասներկու բաժնին երեսփոխանները ժողով ընելով խօսք տուին 105000 քիլոյ յորեն եւ 15000 հօխայ կարող եղ զօրաց համար պատրաստելու։ Այս օրինակին պիտի հետեւին հաւանականաբար Վաղի Վաղի փաշային հնազանդող քանակէն բաժնին բնակիչներն ալ։

“Ռաիսին ալ պատրաստութիւններ կընեն։ Ինները եկած լուրերուն նայելով 50000 զօրք քանի որ կողմանէ Վաղի հիւսիսային արեւմտեան լեռներուն վրայ բնակող Չերքէզներուն վրայ պիտի քայլեն։”

Բերքուրդի զրոված նամակներ լուր կուտան թէ Ռաի զօրքերը Չերքէզացի մէջ Տրապիզոնի հովիտը գրաւէր նոր ճամբայ մը կը շինեն մինչեւ Երզն։

Վաղիոյ լրագրողները լուր կուտան թէ Եւրոպական հեղինակաւոր փոքրիկ քաղաքի մը վրայ յարձակելով զրաւեր, եւ մէջի բնակիչներէն փրկանք ուղեւոր եւ չկրնալով առեւտր մանաւալ ջարդեր են։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզի գեապանաւորութիւն Ք. Դրան կողմէն լիազօր երեսփոխան փեմափայլ Պուատ փաշան երեքշաբթի օրը մայրաքաղաքը զիջելու։

քաղաքէս մեկնեցաւ տէրութեան Յէշէ
Պաշտօն շորհնաւով : Կորին վսեմութիւն
նը ասկէց ուղղակի թորհնաւ եւ անկէց
Սիւննա ու Պաշտօն հանդիպելով Փա-
րիզ պիտի երթայ :
Կորին վսեմութեան ուղեկից են Կա-
զիմ պէյ, Ալի պէյ, Սարահատին պէյ
եւ Տափուտ էֆէնտի քարտուղարու-
թեան պաշտօնով :

Սարահատին հրամանաւ
Եզրիպտոսի վարձանեալ փոխարքայ
Մէհմէտ Ան փաշայի որդի Հալիմ փա-
շան եւ Խալիլ փաշայի երեք որդի-
քը Մէհմէտ փաշա, Խալիլ փաշա եւ
Սուլթանա պէյ Սիւննաութեան աս-
տիճան բարձրացան :

Գարձեալ կայսերական հրամանաւ
Տէրութեան բարձրագոյն ատենին
անդամ Իսմին էֆէնտին նոյն ատե-
նին առաջին քարտուղար (պաշ քեա-
թիպ) անուանեցաւ միանգամայն անդամ
մնալով :

Երբ փաշայի կայսերական բանակին զե-
նոսորական ժողովին գլուխ Շաքիր փա-
շան Իսմին-էֆէնտին (նուիրական կա-
րաւանին պաշտպան) անուանեցաւ :

Սարահատին կառավարութիւնը
1274 թվականի 5 թվականով հետեւ-
եալ ծանուցարկը խրկեց մայրաքաղա-
քի բոլոր գետնաներուն :

Սարահատին գետնաներուն
Բ. Գաւառ հասած անդիպութիւններէն
կիսովի մը Օսմանեան հպատակներ օտար եր-
կիրներ երթալով հնարք կը գտնեն հոն անդի
իշխանութեանց կողմէն թուղթեր առնելու եւ
իրենց տեղը դառնալու : Այն թուղթերուն զօ-
րութեամբ հիւպատոսներն ալ զանոնք պաշտ-
պանելու կենն, եւ երբեմն ալ կը ջանան Օս-
մանեան հպատակութենէն հանելու այնպիսի ան-
ձինք որ ամենեւին գտնուեալ չեն իրենց երկ-
րէն, եւ անյաղարկ ու պաշտպանութեան հրամա-
նադրի անուանով թուղթեր կուտան անոնց :

Այս միջոցին յատուկ պարագաներէ ստուգ-
ված է որ այս անկանոնութիւններն աւելցած են
ժամանակէ մը ի վեր : Եւ կայսերական կառավա-
րութիւնը մեծապէս կը ցախայն քանի մը սահմա-
նադրեալ իշխանութիւններէ յառաջ եկած զեղ-
ծումներուն վրայ : Փասն զի իրենք ամեն առթի մէջ
եւ ամեն մասամբ Օսմանեան տէրութեան մէջ
գտնուած օտարազեկաց եւ անոնց ծննդաբխ շա-
հայ պաշտպանութեանը համար ամեն ջանք ի
գործ դրած ժամանակը իրաւունք ունէր պատե-
լու որ այս հողածուրթեան փոխարէն իր տիրական
իշխանութեան իրաւունքներն ալ յարգուէին :

Եթէ հնար է ներել որ Բ. Գաւառ հպա-
տակներն ուրիշ տէրութեան մը կառավարութեան
եղանակին հաւանելով իրենց երկիրն ու ազգու-
թիւնը ձգեն, ընդ հակառակն մեծ անպատեհու-
թիւն է թոյլ տալ որ տէրութեան մը հպատա-
կութենէն ելլող անձինք դառնան նոյն տէրու-
թեան երկիրը բնակին ուրիշ անունով եւ օտար
տէրութեան մը հպատակ ըլլալու պահանջները
ներով : որպէս զի իրենց հպատակութեան ամեն
պարտաւորութիւններէն ազատ մնան :

Համոզված եմ, որ Ձեր վսեմութիւնը իր
նշանաւոր արդարաւորութեամբ կը հասկընայ
այնպիսի թողութեան մը փաստարկ հետեւ-
ութիւնները : Հետեւեալ բ. Գաւառ հար-
կադրեալ տեսաւ զինքը հրաման խրկելու իր գոր-
ծակալներուն որ Բ. Գաւառ հպատակ եղող ան-
ձանց այս կերպ պահանջները մերժեն, եւ
զանոնք միշտ պարտաւոր ծանշան իրենց հպա-
տակութեան օրինակը պարտաւոր կատարելու :
Իսկ այն անձինքը որ իրենց հպատակութիւնը փո-
խելու վրայ հաստատ կենալ ուզեն, ըստ որում
այս վարմունքը կայսերական կառավարութեան
պատուոյն կրնայ գալիլ : Եւ այնպիսիները իր հո-
ղէն իրաւունք փոխելու իրաւունք ունի, վերջիշ-
եալ զործակալներուն հրաման եղած է որ այնպի-
սի անձինքը անպիսին տէրութեան օրինաւոր հա-
մայնիքներն բնակութիւնն ու երկիրը ձգել եր-
թալու :

Բ. Գաւառ շտաբակաւոր որ այս կարգադ-
րութեան հարկաւորութիւնն ու օրինաւորութիւ-
նը Ձեր վսեմութեան կառավարութիւնը կը ծանշ-

նայ իր ունեցած արդարաւորութեամբն ու իրա-
ւանց յարգանքը, եւ ազգու հրամաններ խրկե-
լով իր գործակալները՝ ատենի օրակն գործերու
վերադարձ պատահումը կարգելու :

Եղանակով Ձեր վսեմութեան որ այս գոր-
ծին համար Ձեր ամեն ջանքն ի գործ դնէք,
Մամուկ եւայն :
1274 թվականի 5-19 ապրիլ
1858 :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Փարիզի բժշկական ձեռնարանէն ելած
հայազգի ծարար բժշկաց ցանկին վրայ
նոր անուն տալ այս օրերս աւելնալը
ծանուցանելու արական ատիթն ու-
նինք :

Հանդուցեալ մեծապատիւ Երզու-
ման աղայի որդի մեծարգոյ Յակոբիկ ա-
ղան Երզումանեան, որ տասն տարիէ ի
վեր Փարիզի բժշկական ձեռնարանին ա-
շակերտութիւն կրնէր, իր կենցաղովու
ուսմունքը աւարտելէն ետեւ, Փարիզը
ամենեւն երեւելի բժիշկներէն ու դասա-
սուններէն քննվելով իր կատարեալ հրա-
տուութեան վկայականն ստացած անց-
եալ կիրակի օրը մայրաքաղաք հասաւ :

Տարակոյս չունինք որ մեծարգոյ
Տրեքոր Ե. Երզուման՝ արդէն մայրա-
քաղաք գտնուած երեւելի հայ բժշկաց
պէս ընդհանուր փաստագրութեան արժանի
ըլլալով՝ անոնց պէս փառաւոր համբա-
ւով պիտի փայլի ի պարծանս իւր քա-
ղաքային զերգաստանին եւ ի պատիւ
հայ ազգիս :

Ենցեալ կիրակի օրը (ապրիլ 6)
Կառլ-Գառուի աղքատ բայց ուսումնա-
տէր հայ ժողովուրդը իրենց արու եւ աղ-
ջիկ զաւակաց տարեկան քննութեան ու-
րախառնիք հանդէս կատարեցին նոյն թա-
ղի Սուրբ Զօհաննէս եկեղեցւոյ մէջ ի
ներկայութեան բազմաթիւ երեւելի եւ
բարերար յարգելիաց : Բնութեամբ ուս-
մունքներն էին քրիստոնէական վարդա-
պետութիւն, թուարանութիւն, տաճ-
կերէն, գաղղիերէն եւ եկեղեցական երա-
ժշտութիւն : Այս ամեն ուսմունքներուն
մէջ աշակերտաց յոյցուցած յաջողու-
թիւնը դպրոցին բարեկարգութեան եւ
արդոյ վարժապետներուն անխնջ ջանքի
արդիւնքն ըլլալով՝ ընդհանուր զոհու-
թեան արժանի եղաւ :

Կառլ-Գառուի պէս աղքատ արեւելի
թաղի մը մէջ տեսնուած այս ուսումնա-
տիրական ջանքն ու փոյլը արժանի է օրի-
նակ ըլլալու ուրիշ աւելի բազմաթիւ եւ
ձեռնհաս ժողովուրդը՝ որոնք այսպիսի ու-
սումնական դպրոցներ ունենալէ տակաւ ին
զուրկ կը գտնուին :

Հետեւեալ նամակը կը խնդրվելը
բազմոյս մէջ հրատարակել իրեն աղ-
ղային առաջարկութիւն :

Երգոյ խմբագիր Մ. Կ. պատուական լը-
րագիր :

Երբ 1857 թիւին մէջ Երզնէ հոնի
յորդանեան ընդհանուր բարեկամաց ազգասիրա-
կան եռանդը դրդուելով՝ աղաչեցին մեզի որ ա-
սանկ ընտիր տաճարութիւն մը Երզնային միւս
լրագրաց էջերուն մէջ ալ տեսնուի յարգու
հանրական տարածման :

Ասոր համար մենք ալ համոզմունքներն այս
նամակը Ձեր յարգելի, անխախտ յարգով
որ պատուական Մատենացի ունեւորն մէջ տեղ
մը կը գտնէ արդէն ընթերցողաց տեսնուելու եւ
անոնց ներկայանալու :

Այս դարէ ի վեր է որ երբ Հայ մանկաւորն
ոխտաւ արթննալ եւ զիտութեան լոյսէն տեղերը
խտաղիլ՝ ամենուրեքն զբնիւր կը լոյսէր, սինչ
կըլլայ թէ որ մենք ալ եկեղեցիներ Երզնէ հոն

գործածենք փոխանակ ծնողային : Բայց ինչ օ-
ղաւ որ օրոքս իսկ սարկի նման որ կը թռչի եւ
քիչ մը տանի ծառերուն վրայ կենալով վերադա-
նէն քանի վայրէտան խոտակցութեան նիւթ ու ա-
ռիթ կը լընար, ու ետքը վերադառնալ կ'անհետանայ :
Ասոր եթէ պատճառը փոխանակը կը գրա-
նէ մը որ Մ. Կ. հասնումն էր անոնց :
Ինչ է : Երբեմն երբեմն գանաչան գործերու մէջ
աղաւթի ոգի մը կը բռնկի, կը բարբառի, ամեն
ջանք ի գործ կը դնէ, մէկը կը համոզէ, միւսը կը
համոզէ, բայց ի գործ որ Ե. Կ. ամեն ալ
քանի քանի Երզնայի անձինք կ'ան աղաչի մէջ
Երզնէ հոն հաստատուելու համար, քանի քանի ան-
ձեր այս բանս բաղձային եւ տակաւին կը բաղձան,
բայց ո՞վ ատնոյմ կըցաւ իր բաղձանքին հասնիլ
եւ ոչ մէկը մինչեւ ցայսօր : Եւ արեւոք պատճառը
ինչ է, Մ. Կ. հասնումն էր անոնց պատճառը :

Ասանկ ալ մենք հիմա կը ջանանք Հայոց
եկեղեցիներ մէջ Երզնէ հոն հաստատուելու պիտա-
րան հաւանութեամբ : Մ. Կ. արեւելեան Եր-
զնայի միջոցաւ հրատարակելով յայտնեցինք
համոզուեցանք : Եւ աղաչի կողմէն ընդհանուր
ըլլալուն մը տեսնուելով (որ հաճախութեան նշան է),
քաջաբերեցանք, եւ ուրիշ լրագրաց մէջ ալ ու-
ղեցինք դիտարկութիւններ դնել որով եւ Եր-
զնի կամքը հասնուի :

Երբ մէկը Երզնայի տաճար մը մտնէ,
ի՞նչպէս չհեռանար անոնց վսեմ ժամերգութեանն,
եւ ինչպէս չբերանանար իրենք զաւանուր Եր-
զնէ հոն հեռու ներգաղանկութեան : Երբ Երզնայ
Հայոց սինակային մէջ անգամ Երզնէ հոն կը
գործածեն, եւ մենք գետն ասանկ . . . Դայնեմք
շարունակեալ մեր եկեղեցական ամսուները :

Հին ժամանակը ինչ երաժշտական գործի
որ կայ եղի՞ր զանոնք գործածել են նախնիք եւ
եկեղեցական պաշտամանց մէջ, ինչպէս ծնողայն
եւ այլն եւ այլն : Նարեկ երաժշտութեան արհես-
տը կատարեալ գործերով Երզնէ հոն հարուե-
ցաւ, որ ծնողայն աւելի զերգացանք ըլլալով
պէտք է զան գործածենք հիմա ալ :

Ինչպէս պիտի պայծառանայ եւ պիտի վը-
սեմանայ Հայոց եկեղեցական ուսմունքը երբ ման-
կանց հեղու շախմատ ձայներուն հետ ընկերաց-
եալ Երզնէ հոն կատարուի Հայաստանաց
պաշտամունքը :

Սպասեմք Երզնէ գիտաւորութիւնը իմա-
նալու այս մասին :

Մամուկ եւայն
Իզմիր, 10 ապրիլ Գաւառ Կոստանթնու-
1858

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երբ Երզնէ օրը գաղղիական Բաւար-
իա Բաւար շորհչարժ ֆրոյտմանով մայ-
րաքաղաք հասաւ Պարսից Շահին իմա-
զոր գետնան վսեմափայլ Ֆէրուխ խանը
իր բոլոր պաշտօնատարներուն հետ, որոց
մէջ են նաեւ հայազգի Սիւրաք Սիւրաք
խանը եւ Երթման խանը զօրապետը, ա-
ռաջները երկրորդ խորհրդականի եւ երկ-
րորդ առաջին քարտուղարի պաշտօնով :

Սիւրաք Ֆէրուխ խան շատ ընծայ-
ներով գործած է Փարսիցէն : Ս. Կա-
րօլէն կայսրը փառաւոր կառք մը եւ զա-
նազան ծանրազին ընծայներ յանձնած է
Ֆէրուխ խանին որ Պարսից Ս. Շա-
հին պիտի տանի : Ս. Կարօլէն կայսրը
Ֆէրուխ խանին ալ ծանրազին թուր մը
եւ զեղեցիկ զենքեր ընծայ տուել է իւր
ձեռքը : Սիւրաք պատիւը ըրեր է նաեւ Սիւր-
աք Սիւրաք խանին Երթման խանին եւ
միւս պաշտօնատարներուն :

Սուրբ Երզնայի մէջ գործող
ուստաւորները զօհութեամբ կը պատ-
մեն, թէ կայսերական բարեկամ իմա-
նաւորութեան հրամանին համեմատ
ձեռք առնելով խոհական եւ աղբու մի-
ջոցներուն շնորհիւ Սուրբ Օստիկոս
նր կատարեալ խաղաղութեամբ անցեր է
սուրբ քաղաքին մէջ, եւ ամենափոքրիկ
ոխի մը կամ վիճ մը չէ պատահիր զա-
նազան քրիստոնէաց աղաղակ մէջ՝ որոնցա-
մէնուն Օստիկոս այս տարի մէկ աւուր
հանգիստեցաւ :

Պարսից խան մայրաքաղաքիս Երզնային
զրկած նամակ մը գանդաւ կրնէ թէ Եր-
բեստանի մարտերուն այս տարուան վար-
ձակալները շատ անխառնութիւններ կրնեն
եւ չափազանց տուրքեր առնելով վաճա-
ռականները կրնեն լինել : Եւ զանազան կե-
րեւի որ միայն նամակին հեղինակն է ընո-
ղը, եւ պատճառը հարկ չէ մեղի քննել
փասն զի թէ որ Պարսից իւր Երբես-
տանի պատուաւոր վաճառականներն ըս-
տու զի անխառնութիւն կրնին մաքսի գոր-
ծակալներն, աւելի զի ինչ էր իրենց զան-
գասող աղբաւորով մը ուղղակի կայսե-
րական բարեկամ իմաւորութեան
հասցունել որով դժգոհութեան առթիւ-
ները կը վերջանային, քան թէ մամուկ
անձի մը բերնէ անանու նամակաւ մը լը-
րագրի մէջ հրատարակել, որով վերջիշ-
եալ զանազան հիմնաւորութիւնը կաս-
կածիլ ըլլալով ուղադրուի եւ արժա-
նի չլինար ըլլալ, եւ թշնամական չարա-
խօսութեանց կարգ կ'առնին :

Դանուրի նաւարկութիւնը կանո-
նաւորու յանձնարարական ժողովին Բ.
Դանուրի կողմէն անգամ Տափուտեան մե-
ծարգոյ Կարապետ էֆէնտին Եւստորից,
Պալիկէրայի եւ Սիւրաքի միջոցով թաղա-
ւորներուն կողմէն հետեւեալ պատուա-
նշաններն ընդունեց :

Եւստորից տէրութեան կողմէն Փր-
անդիստո (Յովսէփայ կարգին հրամանա-
տարութեան պատուանշանը :

Պալիկէրայի կողմէն Պալիկէրայի Թա-
ղին երրորդ պատուանշանը :

Սիւրաքի միջոցով կողմէն Սիւրաքի միջոց-
ով թաղին երրորդ պատուանշանը :

Սիւրաքի միջոցով թաղին երրորդ պատուանշանը :

Երբ Երզնէ բժշկական դպրոցին դա-
ստաւորներն Տափուտեան Յակոբ էֆէն-
տին շորհչարժ կարգի Մեծփայի պատուա-
նշան շնորհեցաւ :

Սիւրաքի միջոցով թաղին երրորդ պատուանշանը :

Ենցեալ ուրբաթ իրիկուն Սա-
րայ Պալիկէրայի ու Պալիկէրայի մէջ
տեղը նաեւ տանի ի վերայ ըլլալով մէջ
մարդիկ որ 10 հոգի էին ծովը թափե-
ցան : Բարեբաղդարար մօտը գտնուած
գաղղիական Բաւար-Երզնայի պալիկէն
հրամանատար անոնց աղաղակ լսելով՝
խիղի մակոյկը ծովն իջեցուց ու փառնո-
կաներուն քովը հասնելով անոնցմէ 7
հոգին ազատեց : Ստացած երեք հոգին
անյայտ եղիւ էին :

Ենցեալ շաբաթ մայրաքաղաքիս
Պալիկէրայ թաղը ծովուն եղիւ յոռնայ
Սինա Լեւոն վանքին մէջ պաշտութեան
փորձ մը եղաւ քահանայի մը վրայ :
Սարգստ աղաւ եւ կրօնքով յոյն բայց
օսմանեան հպատակ քահանային զնայ
խոստովանելու : Երբ քահանան տան-
ձին մնաց իր կարծեցեալ խոստովանողին
հետ, ասիկա գանտի մը հանց եւ քա-
հանային վրայ խնայով ստակ ուղեց ան-
կէ : Քահանան տանց փանալու մեր-
ժեց անոր առաջարկութիւնը, ասկից չա-
րագործը կատարելով զանակի հարուած մը
տուաւ քահանային՝ բարեբաղդարար ան-
փառնք կերպով՝ ու ձգեց փախալ : Եւս-
ղէպը անմիջապէս խնայ արվելով տես-
չութեան, յայտաւորը փառափեցաւ եւ
շուտով ձեռք բնկաւ : Եւստոր Սիւրաքի
Լեւոն է :

Ենցեալ կիրակի Սիւրաքի միջոցով
շորհչարժ լուր բերին թէ առջե օրը

առատ ձիւն եկեր է Սեւ ծովու մէջ :
Շումուրի կողմերն ալ մինչեւ Պուր-
կայ նմանապէս շատ ձիւն ինկեր է :

— Լիցիայ շարժումն անդէն օգրերը Սե-
ծովաւ մէջ ցնաններ դործեր են : Սրովի թէ-
կերկու օտմանեաննաւ Սրովիդի բերնին մօտ
Օւերվե ըսված տեղը ցամաք ինկեր են,
բայց մէջն նաւատէիները կրցեր են աղա-
տիկ :

— Անցեալ շաբթու Եպիսկոպոսական ժողովոյ Զանապարհորդները լուր բերին թէ Եպիսկոպոսական Սինոդին ընկերութեան Սահեանուն զեղեցիկ շոգենաւ Եպիսկոպոսական խորանակեցաւ։ Մարտի 24 ին օրը աստիկ փոթորիկ մը ելլելով, Եպիսկոպոսական տոջն սպասող շոգենաւները իսկոյն անկէ մեկնէր ու Պիկուս զացնր ապատաներ են։ Արդիշեալ Սահեանուն հրամանատարը իր շղթայներուն ու երկաթներուն զօրութեանը վստահելով տեղէն չէ շաբթեր։ Ժամ մը ետքը փոթորիկն աւելի սաստկանալով՝ շոգենաւը ցամաքն ինկեր խորանակէ։ Սէջը դանդաժ 52 հորին 20ը խզզվեր է, որոյ մէջ է նաեւ շոգենաւին հրամանատարը որ դադրեցնէր։ Եյս դժբաղդ շոգենաւը Անգլիա շինվեր ու անկէ Եղեքսանդրիա եկեր առաջին ճանապարհորդութիւնը կրնէր։

ՄԿԸ 1800 տարի բրինձ, 4-500
տարի ալ արժաւ, մորթ, ճինայ, սահա-
ւի, եւ այլն կար Իգմիթ եւ Ա. Պօլս
բերելու համար. առանք ամենն ալ կօր-
արփեցան :

— Օսմանեան Թագինն Պաշտօնը շոգե-
նաւը անցեալ շարժու. Սէլանիկէն եկած
Ժամանակը Չանադ-Պաշէի նեղոյին մէջ
ղամարդ խորեկ :

Իսթայէն եկող Օսմանեան Մահաթի շոգեհումը մէջը շատ բազմութիւն ունենալով չկրցաւ օգնութիւն մը ընել վերոյիշեալ շոգեհումին, եւ միայն մէջն օսմաններն ու ստակները առաւ Լ. Պօլիս բերաւ։ Տէրութեան Գեշէ-Պօլիս շոգեհումը փութացաւ օգնութեան գնաց, ապա ջուները քիչ ըլլալուն պատճառաւ չկրցաւ խրեալ շոգեհումը հասնել. ուստի մէջն ճանապարհորդներն ու ապրանքները ստանալով անցեալ շինգշարթի օրը Լ. Պօլիս բերաւ։ Սահայն նոքը ուրիշ քանի մը շոգեհումներ միարժանութեամբ աշխատեցնելով, յաջողներն շոգեհումը նոյն վտանգաւոր գիւղէն ազատելու, եւ այս կիրարկել Լ. Պօլիս հասաւ։

— Աստիճանային թուրքական ծանուցիլը
 Թէ աւարտիական Լոյսի Գերբնաւոր շո-
 քանաւր Լ առնայի մօտ Մանասթըր
 Պոստոն լաված տեղը Ժողովի վրայն ա-
 տեր է : Եւս շարթու լուր եկաւ Թէ յիշ-
 տալ շողեկնալն օգնութեան դադող երկը
 Կարտիական շողեկնաւ յաջողքն են Գեր-
 Բնաւոր շողեկնաւ իր վտանգաւոր զիւր-
 քէն Հանկու. և Լ առնաւորներ են ուր
 Ժանի մը աւուր մէջ նորոգվելով՝ կրակի
 Կ. Պոլսն Հասաւ :

— Սուլինայէն լուր կուտան թէ մարտի 26ին օրը Սարսենիացի նորահաւ մը ինքորիկ շոգենաւէ մը քաշվելով՝ Դաւութ մտած աստե՛նը՝ Սուլինայի անցքին մէջ խրեալ խաղախի մը զարնըվելով՝ չեղբորդի եւ ջուր առնելով հին ընկղղեւորէ, որով Սուլինայի անցքին մէջ քո խափանաբար մ'ալ տւելցրէ որ գէլին նաւարկութեանը մեծ փնտսնիկ կը ամառէ :

— Գրուսայէն ապրիլ 9 թուով լռէք

կուտան թմեանցեալ երկու շաբթի, երեք-
շաբթի եւ չորեքշաբթի օրերը (7,8,9
ապրիլ) բաւական տատակի երկրաշարժ եւ
ղեր է հնո եւ երեք հին տուներ ու քանի
մըն ալ պատեր փեր են :

— Լինելով շարժու երեք հատ ուս-
սի պատերազմական քորվեթ Ջերմակ
ծովյն մայրաքաղաքս հասուն, եւ Պէօ-
լիւքաէրէ երթալով հոն երկաթ նստա-
ցին: (Գոստապիտո Լինելակալէն պաշա-
տին առջեւէն անցած ժամանակնին 21
թիգանօթ արձակեցին: Եւս քորվեթնե-
րը Եւ ծով պիտի երթան՝ հոն պահ-
պանութիւն ընկեղք ուսաց պատերազ-
մական նաւերուն թիւը լրացնելով՝
Փարիզն դաշնադրութեան համեմատ:

— Այդպէս կիրակի օրը վայելեալ Հագուած ու լաւ ձիւռ մը վրայ նստած մարդ մը Ուզոնն չարշին սաթալաճառի (քէհրիպարձի) մը խանութէն ներկու համ. լիչ (թէսպիհ) կառնէ 1800 զուռ ուշ ար. Ժողովութեամբ: Արան ստախ չունենալով՝ կաղաչէ սաթալաճառին որ հատիկները իր աշկերտին տայ եւ իր հետը Պէյօղ. լու խրիէ որ հոն ստախներն առնէ ու համ. լիչները իրեն տայ: Սաթալաճառը հաւատարմով՝ քաւածը կը կատարէ:

Պէտք ունի թե՛ Երևանի հասանելիութեան մասին զեկէն կիշնայ, թաթմարաճառի աշկերտին կրեմ որ ձին հոն տղուն մը յանձնեալ ինք իր հետ գայ • եւ երկուքը մէկէն ուռտաց քանդէկերային ետեւի փողոցին, ընկնանցնելով՝ կը հասնին այրած տեղմը (վերանէ) • հոն յանկարծ չորս հինգ ժանտաղէմ մարդիկ՝ աշկերտին վրայ յարձակեցան, ու զանկա ծեծելով՝ խելոյն ծոցերը պարպեցին: Եյս միջոցին համբիշները զնոց մարդը փախաւ: Երկուսսարդը վազել Թաքիէ դնաց, մարգուն ձին առաւ, եւ Ուղուն չորրէն հասաւ իր վարպետին պատմելու այս գէպը: Սաթմաճաճառը զոհ չեղաւ այս փոխանակութեանէն, որովհետեւ ձին 1800 շուռուշէր արժէր:

— Անցեալ Հինդշարթի իրիկուն ժամը երկուքին մէջոցները Լէյլա հրդեհ տառաջեով տուն մը այրեցաւ :

— Եւ զարթ որը Պէյօղլուի մէջ վը-
տանդաւ որ չտրագործ մը աւստըւթ եան
ձեռքը ինկաւ :

Այս մարդը հելլենական տերութեան հպատակ մըն է Սիկալ Բանասօթի առաջնը որ այս օրերս Ա. Պօլես եկեր էր։ Տեսնութիւնն այս չարագործը ձեռք ձգելու համար երեք դործակալ հաննց տեսէն ծպտեալ կերպարանօք, երեքն ալ յոյն։ Ըստնք Պէյօղուէն Պաղղոյ սամակատունը իջնալու ճամբուն վրայ իրերիի սրծարանմբ մասած պահլըտերէնն, վերոյիշկալ Բանասօթը հոն կը մըտնէ զղուշութեամբ եւ չորագին նայելով։ Տեսնութեան մարդիլը յանկարծ երեսան իլլեն ու Բանասօթին վրայ կը յարձախն որ բռնեն։ Բայց Բանասօթ իսկոյն թոցէն երկու առըմանակ կը հանէ եւ կըլսի ինքզինք պաշտպանել։ Այն ժամասկը տեսնութեան մարդիկն ալ գէնը խործածելով՝ ազդրէն ու կողէն Բանասօթը կը վերաւորեն եւ կապելով մօտաւայ զենուորաց պահակը կը տանին, ուր կըբերը պատելէ ետեւ տեսնութեան հիւանդանոցը կը տանին դարմանելու։

— Լեւորայէն ապրիլ 1/13 թուով
Եւր. Կաւան, Թէ Ռ. Դրան Համար 5
Կիլոն լիւր աթէնի փոխառութիւն մը
Հաճ լմնացած ըլլալու խօսք կը պարտի
նոն :

— Աղբղոյ եւ գլխաւ որապէս Սան-
Ջէնթերի մէջ եղած բամպակիզէնի գոր-
ծարաններուն տէրերը մինչեւ հիմա իրեն-
ցէպէս եղած բամպակը մեծ մասամբ Ֆ-
մերիկայէն բերել կուտային ։ Բայ ժամա-
նակ մը Նիվեր Ֆմերիկայի մէջ ալ բա-
մպակիզէն շինող գործարանները շատնա-
լու վրայ ըլլալով Ֆմերիկայէն Աղբղոս
գաջած բամպակն ալ հետզհետէ քիչնա-
լու վրայ է ։ Եւ րանք ՍանՋէնթերի բա-
մպակաւործներուն մեծ հոգ պատճառ-
ելով, միաբանութեամբ որոշումը բերեն
որ Ֆմերիկայէն առած բամպակներն Արե-
ւելքէն հասնելու աշխատին, եւ այս նը-
պատակաւ մեծ ընկերութիւն մը կազմե-
ցին որուն նպատակն է Արեւելքի մէջ բա-
մպակի մշակութիւնը զարգացնել ։

Այս նպատակին դործադրութեանը համար յիշեալ ընկերութիւնը Պ. Քարլ-
թըն անուն իւր մէկ զօրծակալը Լըեւէք
խրիկը որ Եզրիպտոսի ու Ղամասկոսի
զաւառները պտըտելով Կ. Պօլս եկաւ
եւ ընկերութեան առաջարկութիւնը Բ.
Ղարոն հաղորդեց, որն որ ընդունակեցաւ,
Ուստի վերոյիշեալ անդղկահան ընկերու-
թիւնը հիմա իր ծախքովը Լճերիկայեն
ընտիր բամպակի սերմ բերել կուտայ,
որ կայսերական կռտավարութեան միջ-
նորդութեամբը Յրի պիտի բաժնըվի տե-
րութեան զանազան զաւառներուն երկ-
րադործայը, Լըդէն այս սերմերէն 275
տակառ Պրուսա եւ ուրիշ տեղեր խոր-
կրկրեն, 1500 տակառ ալ քիւօ օրէն
Կ. Պօլս պիտի հասնին :

Բամպակի մշակութեան կանոններուն վրայօր ալ յատուկ տեսարակ մը տա՜ն կերէն լեզուի թարգմանվելով Հարկուր Հազար օրինակ պիտի հրատարակվեւ. բամպակ մշակել ուզող երկրագործներուն պիտի բաժնորկի :

Այնպիսով, Գ. Վարլժեն անդ-
ղնային Ընդդիմությանը շանսպար-
հորդություն մը պիտի ընէ եւ բանակի
մշակութեան յարմար տեսած երկիրնե-
րը բանակի սերմնարկելու երկրագործ-
ներուն բաժնեյ պիտի տայ :

— Ի նկերում ընակող հարուստանդ-
դիացի մը 50 հազար լիւա դրաւ (պաս)
դրելու է խառնամբով հետեւեալ ձան-
ւար հորդու թիւնը ընել օտքով վեց տար-
ուան միջոցի մէջ :

Ենթդիպյէն Վաշղղիա պիտի անցնի,
անկէ քալելով Գերմանիա, Ռուսիա
Ռուսիա, Սկզբիւն եւ Յաժարխաւսան
պիտի երթայ, Զննաստանի մեծ պարիս-
պին քովէն ծայրի ծայր քալելով պիտի
անցնի երթայ Զննաստան, Պարսկաստան,
Հարաւային Ռուսաստան, Է . Պօլս,
Յունաստան, Իտալիա, Վաշղղիա եւ պիտի
Հասնի Լ ռոպա :

Ըստ համառոտ Ծանոթարհորդու
Թիւնը պիտի սկսի 1859 յունվար 1ին
եւ պիտի լնջնիւ 1865 յունվար 1ին :
Ընդդիմէ մէջ տարակոյս չկայ այս զրաւը
ընդունակուն :

— Փարիզը մէջ 13 զբքատուն կայ
Հասարակաց; եւ 21 ալ տէրութեան :
Եւս 34 զբքատուներուն մէջ կայ 3,118,
300 տնակ տպեալ եւ ձեռագիր զըր-
եանք :

— Մի րոտից տեղում թեան մէջ եղած երկաթաղիններուն վրայ պատահած արկածներուն պաշտօնական վիճակաւ լուծեանը մէջ կը տեսնենք, որ 1857 աւարդին մէջ 18 միլիոն 98291 հոգի շոգեկտաքով ճանապարհորդութիւն ընեն՝ ու այսպիսի մարդոց մէջէն միայն մէկ

Ճանապարհորդք մը մեւեր, մէկ ճանապարհորդք մ'ալ վերաւորվերէ՛ք եւ այս երկուքն ալ իրենց սնկառհնամալ թեւերը :

— Բնակիչի Ախտիակ-Նահանգաց
մէջ տմեկն լարարտ նշան աւանդ
երկու տմերկիացի հետեւեալ իրարմանա
լի զրուր զրեք են իրարու հետ :

Պ. Թարսիկ՝ այս երկու ամբիկա-
ցիներէն մէկը՝ իր խոստանալոյ երեք ատուր-
ճանակ տրձակելով՝ ծախելու երեք նարինջ
որոնք տղու մը դիտուն վրայ եւ ձեռքե-
լուն մէջ բանբոված պիտի ըլլան :

Գ. Թարալիս 1000 տարբ փխիս փլ-
ճարէ, նախ՝ Թէ որ ամբերիկայի աղայ մը
չգտնըվի որ յանձնառնու իրատրճանակիզն
տտիկնրուն նշաւակ բլլալ - երկրորդ՝ Թէ որ
երեք նորինջնրուն մէկը մէկ հարուա-
ծով չգտնըվի - երրորդ՝ Թէ որ իր ատրը-
ճանակին գնատիկնրը մաղն չափ դպչին
նորինջնրը բռնող կանգնող աղուն մէկ
կոցմին :

Այս դրանք 'ի գործ պիտի դրվին մինչեւ յունիսի 15ը:

— Եւրոպայէ տպարաններուն մէջ աշխատող գրաշարներուն ամենէն մեծ պարտքը ուզագործութեան կանոնաց քաջահմուտ ըլլալ է, որով կարող կըլլան հեղինակներուն անվերձանելի ձեռագիրները դիւրութեամբ կորցալու, անոնց շատ անգամ պակաս թողուցած բառերը տմբողջացնելու, մոռցըմով կէտագրութիւնները լրացնելու եւ վերջապէս անսխալ եւ կատարեալ շարելու: Մեր Տաճկաստանի գրաշարները թէպէտ ընդհանրապէս վերցոյիչեալ կատարելութիւններէն չուրիկեն, բայց հեղինակներուն գրածները պաշտօնաբար մասին ծարար են: Այս բանմուտ ապացոյց կը տպեալ գիրքերն ու լրագրիկները որոց մէջ հեղինակներուն մօրէն չանցած բառեր եւ մինչեւ անգամ խօսքեր կը դռնըվեն, ինչպէս որ լրագրոյց նախընթաց թիւոյն մէջ ալ պատահած է: Եւրոպայէ երեսին առաջին էջին մէջ թարգմանչն գրած *պարտք* բառը *պարտք* եղեր է: Եւրոպեալ բանասիրականի հինգերորդ էջին երրորդ տողին մէջ հեղինակին դրած *հեղինակներն* բառը *հեղինակներն* եւ չէր է, որով իմաստները բոլորովն կը խանգարին:

— Ընդ որ Կոնստանդնուպոլիսի Կաթողիկոսի քաղաքներէն մէկուն մէջ աղքատ կրն մ'որ առաջին որդին աշխարհք բերելով, անոր վրայ չափէ դուրս սեր մ'առնեցաւ: Շնորհիւն տանն առաւ տա կեանք տրելով թեան կուսար եւ հանդիսաւսն կրկնապէս անոր իր մանկիկին ջուցիցած տրտալը կորդէ խնայողութիւն: Որ մ'այտարարեց այնքան թեան առնէ կ'սկսէ կ'ինն իր բնական շտապախօսութեամբը ծնուցին ծնունդսնէլ թէ տղան քանի մը տարուան ըլլալուն պէս անոր կրթութեան մասնաւոր վրայիմ մը պիտ'որ տայ: «Շնորհիւն տղէն իբրեւ ծնուցիլ, բայց տա բաններու համար լաւն մը հարբեր Ֆիորին պէտք է դուն այնչափ բռնապետի պիտ'որ դռնես, այլ տակն սորէն հող պացած եմ կը պատասխանե տղուն մայրն երկայն ժամանակէ ի վեր մեծ խնայութիւն բնելով: 1900 Ֆիորին ժողով ընէ. զանքը անգործակալ տղան զգուշան ու կրթութիւն կ'ործածելու համար: Եւ պատահութեանն այս կ'ըլլայ: Կը ինքնորդ իրիկունն երբ որ կ'սկսէ այլը գիտեալն կը մէջ իր նորասին տղան կենդանութեան համար գաւաթներ կը պարպուր եւ կ'ենր տունն իր ղողպիկովն առաւանդն քնացած էր, յանկարծ սեւեւ կ'ինն դուրս կը բացայն եւ սեւադրն վայելուն ղուրկներով, երկու եղբորնով եւ երկայն պաշտոնայն մը ներս կը մտնէ: Կ'ինն տակէ ստապիկ կ'այլոյնէ եւ գրկէ ինքզինքը կը կրկնապէս այց ստանանա՝ հանդարտ անոր անցիդին կը մեւնելայ եւ Կ'ինն ի վիսեալս, կ'ուն, բեզմ քնտ բնէ եւ եկած չեմ, միայն կ'ուրեմ ծնունդսնէլ որ Կ'ուն տղա եւ կ'ամ անեցած ծառկները պիտ'որ Կ'ունմ ամսինմ, քու որդւմնք թող կուտամ»

